Av Sissel Fornes (tekst og foto)

Ta styringen, damer!

Vi var fire damer som tvilende skulle ta roret i egen hånd. Og det gjorde vi, gitt, til sist perfekt bakkende inn til kai etter frisk seilas.

Kurset var over. Hadde ikke ørene bremset utviklingen, ville trolig smilene skåret seg helt opp til det øverste punktet på topplokket og kanskje paradert med en ekstra omdreining. Etter fire kurskvelder satt latteren løst, og vi konstaterte med noe nær ukledelig stolthet og selvtilfredshet at det faktisk ikke er magi å mestre hverken seil eller ror. Aller mest smilte Siri Laurendz, instruktøren. Eller inspiratoren. Hun hadde fått rett – igjen!

Så enkelt, så enkelt…

Det var første kursdag. Siri Laurendz hadde hatt en strålende sommer etter hun startet opp med damekurs på vårparten. Etter ni kurs visste hun at teorien hennes stemte: Gi damene selvtillit og trygghet, så mestrer de alt om bord. Selv havnemanøvrering, ja selv å bakke til kai. Hun pekte i kompendiet hun hadde laget og forklarte hvor enkelt det var, og understreket gledesstrålende nok en gang, at til nå hadde *alle* fikset dette. Vi kursdeltakere tenkte vårt. Og satte ord på det. Det var nemlig mulig at instruktøren kunne gå på en smell her. At alle *til nå* hadde klart det. Men kursmottoet «Ta roret i egen hånd» ble reelt.

–Man ser at det er mange kvinner om bord i båter, men få kvinner til rors. Havnemanøvrering synes å være den største bøygen. Jeg forsøker å gi dem støtet til å tørre, sier Siri Laurendz.

Kvinne kjenner kvinne best

Grunnleggende seilkunnskaper og havnemanøvrering. Verken mer eller mindre skulle læres over fire kurskvelder. Et rent damekurs, med en kvinnelig instruktør. Akkurat det, at vi bare var damer, var av stor betydning, det var både instruktør og deltakere enig i.

–Det har stor betydning. Om bord i båt vil jenter ofte føle at menn behersker ting bedre – noe de selvsagt ikke gjør – og vi tør si at «dette gruer jeg meg til» eller «dette er skummelt». Vi hadde kanskje hatt mer prestasjonsangst med menn om bord, forklarer Marit Bjerknes, en av deltakerne.

–Vi tør å stille enkle spørsmål. Menn har kanskje behov for å stille de samme spørsmålene, men velger å la være, supplerer Elisabeth Fjeldheim.

Siri Laurendz tror på sin side at det er lettere for en kvinne å gi andre kvinner selvtillit til og styrke til å tore. Hun får mye skryt av deltakerne.

–Instruktøren var veldig tydelig og klar, hvilket gjorde at det hun lærte bort ble oppfattet som enkelt og greit i stedet for komplisert og vanskelig, poengterer Marit Bjerknes.

–Hun var så rolig og hadde tillit til oss fra første stund. Allerede første dag styrte vi tilbake til brygga, i stedet for instruktøren, slik jeg ofte har sett det i kursbåter, fremholder Sinikka Virtanen.

Bli trygg

Siri Laurendz fokuserer på at man må lære seg å kjenne hvordan båten reagerer. En av de første oppgavene var derfor å prøve ut hvor langt båten siger etter at man har satt giret i fri. Deretter å finne ut hvor lang tid det tar før båten stopper når du setter den i revers. Å mestre å stoppe båten ved hjelp av gass-spaken. Hele tiden skal man gjøre rolige bevegelser, vente på å se hvordan båten oppfører seg når man skal manøvrere.

–Det er viktig å ta det med ro og lære seg å følge med på vinden. Når den endrer seg, må man kanskje endre plan også, understreker Laurendz.

Å vite hvordan båten reagerer under seil er ikke mindre viktig. Hva skjer for eksempel om du slipper ut seilene mens du seiler som best? Lite, båten retter seg opp og vil ganske raskt stanse.

–Når man selv vet hva som skjer om bord og hva som kan gjøres, er man også i stand til å stille krav. Kompetanse gir styrke og trygghet, understreker hun.

Marit Bjerknes sier hun definitivt vil manøvrere familiens båt mer nå enn tidligere:

–Jeg føler meg mye tryggere når det gjelder å vite hvordan båten reagerer, bekrefter hun.

Også Sinikka Virtanen har umiddelbart satt ny lærdom ut i praksis.

Siri Laurendz

Siri Laurendz fikk sin første båt som 7-åring, har seilt Damepokalseilaser i en årrekke, og 15 år som skipper på jentebåt i Færder'n. Den tidligere tannteknikeren er i dag daglig leder i WestMar Marin AS, som sammen med WestMar AS forhandler Hunter. Siri Laurendz hadde en teori før hun startet opp jentekursene: For å lære jenter å seile må man gi dem selvtillit.

–Det stemte! Å holde disse kursene er noe av det morsomste jeg har gjort noen gang!

Sommerens kursvirksomhet har lært henne mye. Nå vurderer hun å utvikle kurskonseptet sitt videre til også å omfatte videregående kurs med nattseiling og «kvinne-over-bord».

Mer informasjon: www.westmar.no

På kurs: Fra venstre Marit Bjerknes, Sinikka Virtanen, Siri Laurendz og Elisabeth Fjeldheim.

–Jeg har begynt å styre til og fra brygga og styre når vi seiler. Mannen min har begynt å jobbe med tau og fendre og det synes han er bra. For i en Nauticat 42 er tauene tunge så jobben passer best til en mann. Og styringen til en kvinne, oppsummerer den finske kvinnen som sammen med mannen forhandler Nauticat i Norge.

Det var likevel ingen heksekunst å manøvrere inn i havn, selv å bakke inn i båsen gikk etter hvert som smurt. Notér at vi står på feil side av rattet, i kjøreretningen. Da går alt så meget bedre!

Klar for neste skritt

I løpet av de fire kurskveldene ble det mange gjentakelser: Inn og ut fra brygge for å sette av en person – som ikke skulle hoppe, men *skride* i land, legge til longside, inn og ut av bås, klar til slag og baut skip. Hvilken halser seiler vi nå? Har vi eller de vikeplikt? Hvorfor bruker vi pålestikk i i skjøtehjørnet på genoaen? Hva heter den «fisken» vi heiser storseilet etter? Hvor kommer vinden fra nå? Hvor er lo og hvor er le? Når skal vi slippe fokkeskjøtet når vi slår?

–Intensivjobbing med terping gir resultater, konkluderer Elisabeth Fjeldheim.

Mellom slagene gikk skravla slik den ofte gjør når kvinner er samlet, og mot kursets slutt behersket samtlige disiplinen å skravle og seile/styre/manøvrere samtidig. Øvelse gjør mester, og oppgavene krevde ikke lenger all konsentrasjonen, nå gikk også mye på automatikk. Men utover det, hvis kvinnen ikke er interessert i selve seilingen, men liker å ha båt som en hytte på sjøen, vil lete etter det beste solarealet om bord, sørge for innkjøp og byssetjeneste og avhjelpe tilleggingsprosesdyren med litt fendring hist og pist og et hopp – hva er da argumentet for at hun skal lære å seile og ta roret?

–Sikkerhet er det viktigste. Utover det er det selvsagt mye morsommere for kvinnene å være med når de mestrer, og det er mye morsommere for mannen å ha med seg en engasjert kvinne. En redd kvinne er ikke noe å ha med på tur, påpeker Siri Laurendz.

sissel@seilas.no